

Odpovědné veřejné zadávání a nakupování

aneb jak využít principy společenské odpovědnosti a kde hledat kvalitu v podmínkách KrÚ JMK a JMK

Seminář pro všechny, kteří mají zájem dozvědět se více o využití společenské odpovědnosti, kvalitním zadáváním a maximalizaci hodnot v oblasti veřejného nakupování

Na co se můžete těšit

- Úvod a teoretický vstup
- Odpovědné veřejné zadávání a nakupování v naší interní dokumentaci, priority v podmínkách KrÚ JMK
- Praktické příklady OKŘ, OINV
- Přestávka
- Praktické „cvičení“ – práce ve skupinkách
- Diskuse, otázky a odpovědi

Úvod a teoretický vstup

Připravili: Monika Dobrovodská a Peter Sokol z Ministerstva práce a sociálních věcí

Odpovědné veřejné zadávání a nakupování v naší interní dokumentaci, priority v podmínkách KrÚ JMK

Připravili: Jakub Váňa a Kateřina Štursová z OINV

Odpovědné a kvalitní veřejné zadávání a nakupování v interních dokumentech JMK

- Směrnice 50/INA-VOK – Zadávání veřejných zakázek
- Základní principy odpovědného nakupování
- Priority odpovědného veřejného zadávání v podmínkách KrÚ JMK

Směrnice 50/INA-VOK – Zadávání veřejných zakázek

- v novém 10. vydání směrnice je poprvé zakotveno, že se JMK hlásí k uplatňování pravidel odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek
 - v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
 - prostřednictvím usnesení vlády České republiky č. 531 ze dne 24. července 2017
 - zohledňuje environmentální aspekty nakupovaného zboží/nakupovaných služeb
 - zohledňuje sociální, resp. širší společenské aspekty související s nakupovaným zbožím, službami a stavebními pracemi
 - svým přístupem k nákupu zboží a služeb vytváří příklad pro další instituce a subjekty veřejného i soukromého sektoru

Směrnice 50/INA-VOK – Zadávání veřejných zakázek

- je zakotveno, že cílem JMK při zadávání veřejných zakázek je maximalizace hodnot získávaných za vynakládané veřejné prostředky
 - uplatňováním principů odpovědného zadávání
 - zaměřením na co nejvyšší kvalitu pořizovaných dodávek, služeb a stavebních prací
 - naplňováním strategických priorit JMK

Směrnice 50/INA-VOK – Zadávání veřejných zakázek

- prostředkem k dosažení cílů je
 - odpovědná a kvalitní příprava výběrových a zadávacích řízení
 - využívání předběžných tržních konzultací s odborníky či dodavateli
 - volba vhodného druhu zadávacího řízení
 - vymezení technických, obchodních a zvláštních podmínek plnění veřejných zakázek
 - stanovení odpovídajících kvalifikačních požadavků a hodnotících kritérií

Směrnice 50/INA-VOK – Zadávání veřejných zakázek

- podrobnější informace k tématům odpovědného a kvalitního nakupování budou uveřejňovány na
 - Protikorupčním portálu JMK (sekce Veřejné zakázky)
 - intranetu (sdílené dokumenty týmového webu Společensky odpovědné zadávání VZ)
- a při přípravě a zadávání veřejných zakázek je možné využít metodické pomoci
 - OINV
 - OKŘ

Základní principy odpovědného nakupování

- metodická příručka obsahující základní informace o odpovědném zadávání
- popisuje legislativní kontext odpovědného zadávání v ČR a EU
- uvádí příležitosti pro odpovědné nakupování v rámci KrÚ JMK
- obsahuje příklady veřejných zakázek, kde je možné odpovědné zadávání využít včetně vhodných formulací zadávacích podmínek

Priority odpovědného veřejného zadávání v podmínkách KrÚ JMK

- omezení spotřeb energií, vody, surovin
- redukce produkce odpadů, znečišťujících látek uvolňovaných do ovzduší, vody a půdy
- celkové omezení uhlíkové stopy
- podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce
- podpora vzdělávání, praxe, rekvalifikace
- podpora férových dodavatelských vztahů, důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce
- podpora přístupu sociálních podniků a podniků malé a střední velikosti, které mají vliv na místní zaměstnanost

Praktické příklady – Odbor kancelář ředitele

Připravili: Kateřina Hudeová a Roman Straka z OKŘ

Příklady dobré praxe – OKŘ

- Zajištění úklidových služeb
- Nákup kancelářského papíru
- Dodávka interiéru firemní mateřské školy
- Další odpovědné zakázky a nákupy

Zajištění úklidových služeb

Definice potřeby:

- zajištění kompletních úklidových služeb v budovách KrÚ JMK, tj. generální úklid, pravidelné úklidové služby, žurnální služby, mytí oken objektů

Stanovení cílů v souladu s principy odpovědného zadávání:

- 1) Zajistit kvalitu nakupovaných služeb
- 2) Zohlednit sociální aspekty nakupovaných služeb
- 3) Zohlednit environmentální aspekty nakupovaných služeb

Zajištění úklidových služeb

Inspirace:

- Univerzita Pardubice

Implementace:

- nadlimitní veřejná zakázka na služby zadávaná v otevřeném řízení
- https://zakazky.krajbezkorupce.cz/contract_display_12765.html
- rámcová dohoda
- předpokládaná hodnota (finanční rámec): 34 000 000 Kč bez DPH

Zajištění úklidových služeb

Ad 1) Zajistit kvalitu nakupovaných služeb:

- spolupráce s odborným poradcem
- precizní příprava podkladů
- prohlídky místa plnění
- stanovení adekvátní předpokládané hodnoty
- stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny (§ 113 ZZVZ)
 - propočty při zohlednění rozměrů ploch, nákladů na úklidové pracovníky, režii a zisku

Zajištění úklidových služeb

- kritéria technické kvalifikace a způsob jejich prokázání:
 - požadavek na předložení seznamu významných služeb [§ 79 odst. 2 písm. b) ZZVZ]
 - požadavky na vedoucího zakázky [§ 79 odst. 2 písm. d) ZZVZ]
- další požadavky na plnění veřejné zakázky:
 - minimální technické parametry vysavačů
 - používání bateriových mycích strojů
 - používání takové technologie úklidu, aby nebyly poškozeny jednotlivé komodity a podlahové krytiny; upozornění na skutečnost, že část podlahových krytin tvoří historické dlaždice

Zajištění úklidových služeb

- způsob hodnocení nabídek:
 - podle jejich **ekonomické výhodnosti**
 - ekonomickou výhodnost nabídek zadavatel hodnotil v souladu s § 114 odst. 2 ZZVZ na základě nejvýhodnějšího **poměru nabídkové ceny bez DPH a kvality**
 - **hodnotící kritéria:**

• nabídková cena za běžný úklid	51 %
• nabídková cena za generální úklid	10 %
• zkušenost se systémem KPI, resp. ověřením kontrolních systémů kvality	20 %
• profesní certifikát u vedoucího zakázky	19 %

Zajištění úklidových služeb

- posuzování kvality úklidu podle klíčových ukazatelů výkonnosti → **Key Performance Indicators (KPI)**
 - ukazatele výkonnosti přiřazené k úklidovým činnostem a plochám, které vyjadřují požadovanou kvalitu úklidu, resp. požadovaný výsledek úklidu
 - povinnost odpovědného zástupce poskytovatele v průběhu každého týdne kontrolovat uklízené plochy s přihlédnutím na jednotlivé standardy, které byly předem definovány
 - zaznamenání výsledků této kontroly do týdenních checklistů pro kontrolu KPI a jejich elektronické zaslání koordinátorovi objednatele
 - oprávnění koordinátora objednatele upravit výsledné procento daného týdne na základě vlastních kontrol
 - automatický přepočet do tabulky „*Celkové kontrolní skóre KPI za měsíc*“, která je podkladem pro měsíční fakturaci

Zajištění úklidových služeb

Měření	Špatný	Uspokojivý	Dobrý	Vynikající
Úroveň výkonu úklidu	69 % nebo méně	70-79 %	80-89 %	90-100 %
% snížení ceny měsíčního plnění	20 %	15 %	10 %	0 %

- úroveň výkonu úklidu 69 % nebo méně ve 3 měsících v kalendářním roce → Critical Performance Indicator (CPI), tj. kritický ukazatel výkonnosti
- právo odstoupit od dohody

Zajištění úklidových služeb

Ad 2) Zohlednit sociální aspekty nakupovaných služeb

- propočet předpokládané hodnoty a mimořádně nízké nabídkové ceny
- možnost změny cen v důsledku změny minimální mzdy

Ad 3) Zohlednit environmentální aspekty nakupovaných služeb

- požadavek zadavatele na úklidové prostředky
 - koncentrované úklidové prostředky
 - možnost opakovaného použití provozních obalů
- povinnost dokládat platné bezpečnostní listy přípravků, změna přípravku podmíněna souhlasem objednatele, oprávnění objednatele provádět namátkové kontroly
- zajištění nádob na tříděný odpad

Zajištění úklidových služeb

Výsledky zadávacího řízení:

- celkem byly podány 4 nabídky
- ceny sjednané v rámcové dohodě:
 - cena za provedení 1 generálního úklidu bez DPH: 538.161 Kč
 - cena za provádění běžného úklidu po dobu 4 roků (48 měsíců) bez DPH: 24.201.600 Kč

Realizace a kontrola:

- generální úklid a mobilizační fáze
- objednatel provádí náhodné kontroly kvality úklidu dle KPI
- možnost snížení ceny, možnost dalších sankcí

Nákup kancelářského papíru

Definice potřeby:

- zajistit kancelářský papír pro potřeby JMK, jeho volených představitelů a zaměstnanců zařazených k výkonu práce na KrÚ JMK

Stanovení cílů v souladu s principy odpovědného zadávání:

Zohlednit environmentální aspekty nakupovaného zboží

- klíčové dopady výroby papíru na životní prostředí:
 - ničení lesů a ztráta biologické rozmanitosti
 - emise do ovzduší a vod během výroby papírenské buničiny a papíru
 - spotřeba energie a vody na tuto výrobu
 - spotřeba chemických látek (bělidla, plnidla) během výroby
 - produkce odpadů z výroby, jako jsou zmetky a kaly

Nákup kancelářského papíru

Implementace:

- veřejné zakázky zadávané prostřednictvím dynamického nákupního systému (DNS)
- https://zakazky.krajbezkorupce.cz/dns_display_7.html
- **zadávací dokumentace k zavedení DNS:**
 - *zadavatel předpokládá, že část dílčích veřejných zakázek zadávaných v DNS bude zadávána v souladu s principy odpovědného zadávání veřejných zakázek, tj. se zohledněním sociálních a environmentálních aspektů*
 - *zadavatel může požadovat zejména předložení osvědčení dokládajících plnění těchto speciálních aspektů (např. EU květina – EU Ecolabel, Ekologicky šetrný výrobek, Der Blauer Engel – Modrý anděl, FSC, Energy Star, apod.)*
 - *zadavatel předpokládá, že v rámci vybraných dílčích veřejných zakázek zadávaných v DNS bude požadovat poskytnutí tzv. náhradního plnění dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů*

Nákup kancelářského papíru

- **Výzva k podání nabídky na veřejnou zakázku v DNS (technické podmínky):**
 - **ekologické požadavky** zadavatele na dodávaný kancelářský papír:
 - a) bělení musí být prováděno ekologicky, tj. bez použití elementárního chloru
 - b) papír musí být založen na bázi primárního vlákna pocházejícího ze zákonně nebo udržitelně obhospodařovaných zdrojů
 - ad a): prokázání dodáním technické dokumentace výrobce papíru
 - ad b): prokázání předložením certifikátů (FSC či PEFC) nebo předložením jakéhokoliv jiného rovnocenného důkazu (ISO 9000, ISO 14000, EMAS, licence FLEGT...)
 - pokud účastník některý z ekologických požadavků nesplní nebo jej neprokáže, bude jeho nabídka vyloučena z další účasti v zadávacím řízení

Nákup kancelářského papíru

Výsledky zadávacích řízení a zhodnocení:

- dodavatelé kancelářský papír splňující ekologické požadavky nabízejí, nabídky vždy chodí
- dodavatelé také bez problémů dokládají požadované certifikáty, technické listy apod.
- ekologické požadavky jsou v posledních letech vznášeny opakovaně a nijak nezvyšují cenu kancelářského papíru; naopak v meziročním srovnání cena kancelářského papíru klesá

Dodávka interiéru firemní mateřské školy

Zadavatel:

- Lužánky - středisko volného času Brno, příspěvková organizace
- spolupráce s JMK a MPSV

Definice potřeby:

- zajistit vybavení interiéru nově vznikající firemní mateřské školy na adrese Kounicova 16, Brno

Stanovení cílů v souladu s principy odpovědného zadávání:

- 1) Zajistit kvalitu nakupovaného zboží
- 2) Vytvořit pro děti v mateřské škole zdravé prostředí
- 3) Zohlednit environmentální aspekty nakupovaného zboží

Dodávka interiéru firemní mateřské školy

Inspirace:

- v době přípravy zakázky nebyl zadavateli znám obdobný příklad dobré praxe v ČR
- v obecné rovině příručka zřizovatele „*Základní principy odpovědného nakupování*“ (zpracovala Nová ekonomika, o.p.s., 2015)
- Síť ekologických poraden STEP – metodika dostupná na:
http://www.zeleneuradovani.cz/images/Odpovedne_verejne_zakazky_sanon/Metodika_Nabytek.pdf
- webové stránky agentury CENIA www.zeleneuradovani.cz, dále www.ekoporadna.cz
- informace k jednotlivým ekoznačkám
- informace a metodiky nyní dostupné také např. na: <http://sovz.cz/predmety/nabytek-a-vybaveni-interieru/>

Dodávka interiéru firemní mateřské školy

Implementace:

- zakázka malého rozsahu na dodávky zadávaná mimo režim ZZVZ
- zadávací dokumentace: https://zakazky.krajbezkorupce.cz/contract_display_8012.html
- předpokládaná hodnota: 950.000,- Kč bez DPH (vycházela z rozpočtu od projektanta)
- prostřednictvím technických podmínek (hodnotícím kritériem zůstala nejnižší nabídková cena bez DPH)
- spolupráce s odborným poradcem ze Sítě ekologických poraden STEP

Ad 1) Zajistit kvalitu nakupovaných služeb

- dlouhá trvanlivost vybavení interiéru pomáhá snižovat energetické, ale i finanční náklady vynaložené na výrobu i konečnou likvidaci
- **Požadavky zadavatele v rámci technických podmínek:** Zadavatel požaduje, aby zboží ze dřeva bylo vysoce odolné vůči oděru, omyvatelné, nepodporovalo hoření a aby montážní spoje zboží zaručovaly jeho stabilní pevnost.

Dodávka interiéru firemní mateřské školy

Ad 2) a 3) Vytvořit pro děti v mateřské škole zdravé prostředí, zohlednit environmentální aspekty nakupovaných služeb

- Platí pravidlo, že čím větší je podíl přírodních a obnovitelných materiálů, tím je výrobek šetrnější k lidem i k životnímu prostředí.
- **Požadavky zadavatele v rámci technických podmínek:** Zadavatel požaduje, aby vybavení interiéru, které je vyrobeno ze dřeva nebo z materiálů na bázi dřeva, bylo vyrobeno s maximálně eliminovaným dopadem na životní prostředí a splňovalo technické podmínky týkající se těchto oblastí:
 - nebezpečné látky
 - obsah formaldehydu a těkavých látek
 - složení použitých změkčovadel
 - obsah těkavých organických sloučenin
 - použité materiály

Dodávka interiéru firemní mateřské školy

Výsledky zadávacího řízení:

- 5 nabídek
- různý přístup k prokazování splnění požadavků zakázky (EŠV, čestná prohlášení, certifikáty)
- 1 z nabídek nesplnila technické podmínky zadavatele
- ze zbylých nabídek byl vybrán dodavatel s nejnižší nabídkovou cenou, který však následně odmítl zakázku realizovat z kapacitních důvodů; proto byl osloven dodavatel, který se umístil jako druhý v pořadí a který poskytl nábytek ze dřeva a materiálů na bázi dřeva označený ekoznačkou EŠV
- výsledná cena: 820.749,30 Kč bez DPH

Dodávka interiéru firemní mateřské školy

Problematické aspekty:

- obsah formaldehydu a těkavých látek – způsob prokázání nebyl jednoduchý

Zhodnocení:

- z pohledu zadavatele proběhla realizace dodávek hladce a v požadovaných termínech

Další možné směry, kterými se ubírat:

- např. nábytek z recyklovaných materiálů (FSC Recycled: FSC certifikovaný recyklovaný materiál vycházející ze vstupu z recyklovaných zdrojů)

Další odpovědné zakázky a nákupy

- Modernizace sociálních zařízení
- Kancelářské potřeby
- Reklamní předměty
- Údržba zeleně
- Květinová výzdoba na vybrané akce zajišťované OKŘ
- Občerstvení na vybrané akce zajišťované OKŘ

Praktické příklady – Odbor investic

Připravili: Jakub Váňa a Kateřina Štursová z OINV

Zkušenosti OINV

- Zhotovení stavby Koncertní sál, Konzervatoř Brno
- Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy
- Aktuální plány a výzvy OINV v oblasti odpovědného a kvalitního zadávání

Zhotovení stavby Koncertní sál, Konzervatoř Brno

- podlimitní VZ na stavební práce, předpokládaná hodnota 37 mil. Kč bez DPH
- https://zakazky.krajbezkorupce.cz/contract_display_14802.html
- projektovou dokumentaci si nechala zpracovat příspěvková organizace
- nedostatek času (zakázka musí být v roce 2019 kompletně zrealizována)
- úvaha nad:
 - možnými vylepšeními projektu
 - větší angažovaností dodavatelů při přípravě nabídky
 - možným využitím prvků odpovědného zadávání
 - nalezením kvalitního dodavatele

Zhotovení stavby Koncertní sál, Konzervatoř Brno

- zakomponování prvků odpovědného zadávání do obchodních podmínek
 - férový přístup k poddodavatelům
 - důraz na legální zaměstnávání
 - dodržování pracovněprávních předpisů a odpovídajících podmínek práce
 - důraz na zajištění bezpečnosti práce
- vytipování několika slabších míst projektu
- zohlednění dvou z nich v hodnocení nabídek v kritériu Přidaná hodnota
 - eliminace záboru ulice Lužánecká
 - snížení akustického výkonu do okolí

Zhotovení stavby Koncertní sál, Konzervatoř Brno

- nový způsob výběru dodavatele - přidané hodnoty mohly realizaci zakázky i zlevnit, nebyl vhodný standardní přístup k hodnocení nabídek
- dvě varianty nabídky (bez a s přidanými hodnotami)
- snaha o provedení předběžných tržních konzultací s cílem představit postup dodavatelům a získat zpětnou vazbu – s ohledem na nedostatek času neprovedeno
- výsledek: žádná podaná nabídka

Zhotovení stavby Koncertní sál, Konzervatoř Brno

- formou předběžných tržních konzultací zjišťovány důvody nezájmu dodavatelů:
 - nedostatečná kapacita na straně dodavatelů – mimo sféru vlivu zadavatele
 - přísná kvalifikační kritéria – částečně zmírněna a vysvětlena
 - složitá hodnotící kritéria – ponechána, ale vysvětlena
 - žádný z dodavatelů neviděl problém v zakomponovaných prvcích odpovědného zadávání
- úprava zadávacích podmínek
- opakované zadání:
 - 4 nabídky, každá obsahovala alespoň jednu přidanou hodnotu
 - vybraný dodavatel nabídl obě přidané hodnoty a zároveň i nejnižší nabídkovou cenu (která navíc byla v obou jeho variantách nabídky stejná)

Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy

- příspěvková organizace si nechala zpracovat studii léčebny
- úkol: na základě studie připravit „standardním způsobem“ VZ na projektanta, následně na zhotovitele stavby
- studie nepokrývala všechny potřeby zadavatele (JMK i PO), nebyla vhodným podkladem
- podařilo se prosadit odmítnutí studie i standardní přístup k realizaci projektu
- snaha o odlišné a komplexnější uchopení, které by mělo přinést kvalitnější výsledek
- předpokládané náklady cca 150 mil. Kč bez DPH

Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy

- základní cíle projektu byly nově interně nadefinovány:
 - vybudování architektonicky zajímavé nekonvenční, moderní a efektivní stavby zapadající do chráněné krajinné oblasti Moravský kras
 - budova šetrná ke svému okolí (s respektem ke krajinnému rázu, urbanismu) i k uživatelům (zdravotní nezávadnost, příjemné vnitřní prostředí)
 - nízké provozní náklady
 - využívání obnovitelných zdrojů energie při provozu

Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy

- a doplněny o minimální požadavky:
 - kapacita 78 dětí (třílůžkové pokoje s vlastním hygienickým zázemím), zázemí pro 35 zaměstnanců,
 - prostory pro rehabilitaci (včetně tělocvičny, sauny a vnitřního bazénu s mořskou vodou),
 - 3 třídy základní školy, stravovací provoz, jídelna pro 80 osob
 - služební byt (pro primáře dětské léčebny),
 - venkovní hřiště, inspirativní zahrada a parkoviště

Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy

- metoda realizace Design & Build
- využití mezinárodních smluvních standardů FIDIC
- požadavek na využití informačního modelu budovy (BIM)
- výběr dodavatele na základě kvalitativních parametrů v několikakolovém zadávacím řízení
- předběžné tržní konzultace s cílem ověřit uvažovaný přístup a získat zpětnou vazbu ze strany dodavatelů
- https://zakazky.krajbezkorupce.cz/publication_display_12.html
- zúčastnili se projektanti, architekti, odborníci na energetický management i stavební firmy
- získané informace jsou využity při zpracovávání zadávacích podmínek

Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy

- zpracováváme podklady pro zadávací řízení
- spolupracujeme s odborníky v jednotlivých oblastech
- konzultujeme zadávací podmínky s dalšími zadavateli
- připravujeme další kolo předběžných tržních konzultací

Aktuální plány a výzvy OINV v oblasti odpovědného a kvalitního zadávání

- některé prvky odpovědného zadávání se již staly standardem, hledáme další cesty k jejich posílení či doplnění
- kontakt s dalšími zadavateli a sledování jejich přístupů
- nově zapracováváme prvky odpovědného zadávání do dalších VZ (zejména dodávky vybavení v rámci realizovaných akcí)
- získávání přidaných hodnot, využívání odbornosti a know-how dodavatelů pro zkvalitnění projektů
- hledání možností výběru kvalitních dodavatelů - vylepšování stávajících postupů, inspirace u jiných zadavatelů, nové postupy - inspirace i v zahraničí (Best Value Approach)

Praktické „cvičení“ ve skupinkách

Připravili: Kateřina Hudeová, Roman Straka, Jakub Váňa a Kateřina Štursová

Praktické cvičení – zadání

Propagační předměty dodávky

Zajištění propagačních a upomínkových předmětů - bavlněné tričko, propisovací tužka, reklamní taška, fotbalový míč - s vizuální identitou JMK pro účastníky Her letní olympiády dětí a mládeže.

Ostraha objektů KrÚ služby

Zajištění služeb fyzické ostrahy ve 4 administrativních budovách KrÚ zahrnující nepřetržitou ochranu osob a majetku (24 hodin denně, 7 dní v týdnu), zajištění činnosti vrátnice, poskytování informací zaměstnancům a návštěvníkům, vedení stanovených záznamů.

Rozšíření kapacit KrÚ stavební práce

Vybudování vlastních nových prostor v souvislosti s rozšiřováním kompetencí a nárůstem činností KrÚ zahrnující kanceláře pro zaměstnance, zasedací místnosti, prostory pro setkávání zaměstnanců, parkoviště, infrastrukturu pro fungování systémů KrÚ.

Tento workshop pro Vás připravili:

Obsahově: Kateřina Hudeová, Roman Straka (oba z OKŘ), Jakub Váňa, Kateřina Štursová (oba z OINV), Monika Dobrovodská a Peter Sokol (oba z MPSV ČR)

Organizačně: Jarmila Beránková z ÚŘK

Velice děkujeme za Váš zájem, čas, nápady a
aktivní zapojení 😊